

**UCHWAŁA NR XXXI/ 219 / 09
RADY GMINY W STAREJ DĄBROWIE
z dnia 30 grudnia 2009r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na
lata 2009-2017**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2001r. Nr 142 ,poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj.Dz. U. z 2008r. Nr 115 , poz. 728 z późn. zm) uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2017 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały .

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stara Dąbrowa .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

~~PREZES ODRĘCZNOŚCI RADY
Tomasz Cyganowski~~

Załącznik
do Uchwały Nr XXXI/ 219 /09
Rady Gminy w Starej Dąbrowie
z dnia 30 grudnia 2009r.

GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
NA LATA 2009-2017

SPIS TREŚCI

WSTĘP

Rozdział I. Uwarunkowania zewnętrzne

- 1.1. Struktura demograficzna
- 1.2. Bezrobocie
- 1.3. Oświata
- 1.4. Położenie i gospodarka

Rozdział II. Uwarunkowania wewnętrzne

- 2.1 Instytucje zajmujące się pomocą społeczną w gminie
- 2.2. Bezrobocie
- 2.3. Ubóstwo
- 2.4. Niepełnosprawność
- 2.5. Starość
- 2.6. Bezdomność
- 2.7. Zjawisko uzależnień

Rozdział III. Analiza SWOT

- 3.1. Obszar biorący udział w strategii
- 3.2. Misja
- 3.3. Podstawowe założenia strategii

Rozdział IV. Program pomocy społecznej

- 4.1. Cele strategiczne
- 4.2. Uzasadnienie wyboru celu strategicznego – harmonogram zadań
- 4.3. Źródła finansowania
- 4.4. Zarządzanie realizacją strategii

WSTĘP

Strategia wskazuje drogę osiągania celów w konkretnych warunkach z wykorzystaniem posiadanych zasobów, odzwierciedlając środki za pomocą których cele te będą osiągnięte. Natomiast polityka wskazuje, jak określona strategia winna być realizowana, czego oczekuje się od jej realizacji i jakie obejmuje cele.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 kwietnia 2004 r. (tj z 2008 r Nr 115 poz.728 z późn. zm.) nakłada na gminy sporządzenie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, jako zadanie o charakterze obowiązkowym.

Podstawowym celem przygotowania niniejszej strategii jest:

- 1) zaspakajanie rozpoznanych i uzasadnionych potrzeb społeczności lokalnej gminy Stara Dąbrowa poprzez zabezpieczenie środków materialnych ,
- 2) współpraca z instytucjami i organizacjami, których działania mają bezpośredni wpływ na obecnych i potencjalnych podopiecznych w tym z instytucjami i organizacjami przeciwdziałającymi bezrobociu ,
- 3) rozwój gminnego systemu wsparcia środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych
- 4) stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie oraz zwiększenie efektywności działań poszczególnych podmiotów ,
- 5) tworzenie lub uzupełnianie infrastruktury socjalnej ,

Niniejszy dokument zawiera charakterystykę gminy, kierunki rozwoju gminy i realizację strategii . Cele , kierunki działań zawarte w strategii pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych często marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa.

Strategia proponuje wdrożenie partnerstwa lokalnego między różnorodnymi partnerami społecznymi jako zasady rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców gminy Stara Dąbrowa. W perspektywie będzie to sprzyjało dalszemu rozwojowi i pogłębiało współpracę między organizacjami i samorządem.

Niniejsza strategia została opracowana na podstawie diagnozy i analizy problemów społecznych gminy w celu ustalenia misji polityki społecznej, oraz przedstawienie bilansu korzystnych i niekorzystnych cech społecznych regionu, a na ich podstawie identyfikacji barier i przeszkód.

Opracowanie strategii poprzedzone zostało oceną stanu faktycznego, wykonane w oparciu o informacje własne, dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych będące udziałem pracowników GOPS w Starej Dąbrowie, Urzędu Gminy, Urzędu Statystycznego.

Zakłada się, że realizacja strategii będzie finansowana z własnych środków społeczności gminy oraz ze środków pozyskiwanych z zewnątrz, w tym środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

ROZDZIAŁ I

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

1.1. Struktura demograficzna

Gminę Starą Dąbrowę zamieszkuje 3 657 mieszkańców. Mężczyzn – 1853, a kobiet – 1804. Według kategorii wiekowej największą grupę stanowi ludność w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Zmiany w strukturze wiekowej mieszkańców znacząco wpływają na rynek pracy. Zwiększenie się liczby ludności w wieku produkcyjnym niesie za sobą nie tylko wzrost siły roboczej w gminie, ale przede wszystkim coraz bardziej pogłębiającą się stopę bezrobocia.

Gmina Stara Dąbrowa

Tabela 1

L.p.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008
1	Ludność ogółem	3504	3553	3611	3657
1 1	W wieku przedprodukcyjnym	987	967	976	952
1 2	W wieku produkcyjnym	2231	2277	2310	2362

Źródło: ewidencja ludności UG Stara Dąbrowa

Tabela 2

Liczba mieszkańców z uwzględnieniem wieku i płci – stan na dzień 31.12.2008 r.

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
0 – 18	470	482	952
19 – 60	1073	1198	2271
Pow 60	36	55	109
Pow. 65	225	118	343
Razem	1804	1853	3657

Źródło: ewidencja ludności UG Stara Dąbrowa

Liczba mieszkańców gminy Stara Dąbrowa i poszczególnych miejscowości (dane na dzień 31.12.2008 r.)

Tabela 3

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	Stara Dąbrowa	598
2.	Nowa Dąbrowa	310
3.	Krzywnica	140
4.	Kicko	262
5.	Storkówko	348
6.	Łęczyna	160
7.	Parlino	208
8.	Załęcze	153
9.	Moskorze	19
10.	Łęczówka	17
11.	Tolcz	117
12.	Łęczycza	146
13.	Białuń	353
14.	Chlebowo	278
15.	Wiry	15
16.	Chlebówko	416
17.	Rokicie	39
18.	Rosowo	78
	OGÓLEM	3657

Źródło: ewidencja ludności UG Stara Dąbrowa

Ze względu na brak możliwości zatrudnienia zaobserwować można migrację młodych ludzi ze wsi do miasta. Ten występujący trend migracyjny powinien być starannie obserwowany,

ponieważ w przyszłości może się stać czynnikiem przekształcającym nasz rejon w środowisko emerytów i rencistów.

Migracja ludności

Tabela 4

L.p.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008
1	Odływ ludności	66	91	63	80
2	Napływ ludności	55	62	75	65
	W tym za granicę	-	-	-7	
3	Saldo migracji	- 11	- 29	+ 12	- 15

Zródło: ewidencja ludności UG Stara Dąbrowa

Przyrost naturalny ludności na terenie gminy ulega zmniejszeniu mimo, że zaobserwować można zwiększającą się liczbę urodzeń; powodem takiej sytuacji jest jak wynika z poniższej tabeli zwiększająca się liczba zgonów

Ruch naturalny ludności

Tabela 5

L.p.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008
1	Przyrost naturalny	18	17	27	6
1.1	Urodzenia	48	49	58	46
1.2	Zgony	30	32	31	40

Zródło: ewidencja ludności

1.2. Bezrobocie

Bezrobocie ma wpływ na poziom i jakość życia rodzin, przyczynia się do zubożenia materialnego, zmniejsza siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny, zwiększa ryzyko zaistnienia patologii życia rodzinnego. Na poziomie jednostki, powoduje brak wiary we własne siły, obniżenie samooceny, wpływa na potęgowanie się niezdolności do pokonywania własnych problemów, przyczynia do zaniku gotowości i chęci do pracy, wywołuje obniżenie poziomu umiejętności funkcjonowania w zorganizowanych formach życia społeczno-gospodarczego. Utrata prawa do zasiłku dla bezrobotnych zmusza osoby bezrobotne do szukania wsparcia w instytucjach pomocy społecznej. Bezrobocie jest

również źródłem przestępczości. Ludzie, którzy nie mają zatrudnienia często popadają w konflikt z prawem tworząc tzw. margines społeczny.

Niepokojącym zjawiskiem stało się również dziedziczenie bezrobocia przez młodych członków rodzin, którzy nie mają szans trafić na rynek pracy z uwagi na niskie wykształcenie i brak odpowiednich kwalifikacji. Obserwujemy coraz częściej bezradność młodych ludzi, bierność i pesymizm.

Bezrobocie w gminie Stara Dąbrowa

Tabela 6

Kategorie bezrobotnych	2005 rok	2006 rok	2007 rok	2008 rok
Ogółem	515	451	325	213
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	465	391	280	162
Bezrobotni z prawem do zasiłku	50	60	45	51

Źródło PUP Stargard

Analizując tabelę możemy zauważyć, że następuje spadek bezrobocia w gminie. Zmniejsza się liczba osób bez prawa do zasiłku oraz liczba osób pobierających zasiłek.

Zjawisko bezrobocia stanowi ogromny problem społeczny, który wpływa ujemnie na postawy i zachowania osób nim dotkniętych oraz także członków ich rodzin. Dokonujące się w ciągu ostatnich lat przekształcenia strukturalne i gospodarcze miały duży wpływ na sytuację ekonomiczną ludności. Dotyczy to zwłaszcza ludności wiejskiej, która z powodu likwidacji PGR i słabej kondycji rolnictwa indywidualnego została szczególnie narażona na niekorzystne skutki transformacji.

Bezrobotni w/g. wykształcenia

Tabela 7

L.p.	Wykształcenie	2005	2006	2007	2008
1.	Wyższe	4	8	3	1
2.	Policealne i średnie	75	64	49	38
3.	Zasadnicze zawodowe	165	128	102	65
4.	Gimnazjalne i poniżej	251	234	152	89

Źródło PUP Stargard

Z przedstawionej tabeli wynika, że wśród osób bezrobotnych przeważają osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i poniżej.

Jest to grupa osób, którą należy przeszkolić w celu uzyskania kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy.

1.3. Oświata

Na terenie Gminy Stara Dąbrowa znajdują się 3 szkoły: Publiczna Szkoła Podstawowa w Chlebówku, Publiczna Szkoła Podstawowa w Parlinie i Gimnazjum Publiczne w Starej Dąbrowie.

Placówki oświatowe w gminie Stara Dąbrowa

Tabela 8

Nazwa placówki oświatowej	Ilość uczniów w latach		Planowana liczba uczniów na rok 2010/2011
	2008/2009	2009/2010	
Gimnazjum Publiczne w Starej Dąbrowie	193	166	158
Publiczna Szkoła Podstawowa w Parlinie	I-VI 90	I-VI 96	I-VI 97
	„0” 17	„0” 18 5 10	„0” 19
	Razem 107	Razem 124	Razem 116
Publiczna Szkoła Podstawowa w Chlebówku	I-VI 169	I-VI 153	I-VI 141
	„0” 18	„0” 18 5 16	„0” 19
	Razem 187	Razem 187	Razem 160

Źródło : Urząd Gminy Stara Dąbrowa

W Gimnazjum Publicznym w Starej Dąbrowie w roku szkolnym 2008/2009 uczęszczało 193 dzieci, w roku szkolnym 2009/2010 uczęszcza 166 dzieci, zaś planowana liczba dzieci w roku szkolnym 2010/2011 wynosi 158. Jak widać liczba dzieci uczęszczających do gimnazjum maleje. W Publicznej Szkole Podstawowej w Chlebówku w roku szkolnym 2008/2009 liczba dzieci wynosiła 107, w roku szkolnym 2009/2010 wynosi 124, zaś planowana liczba dzieci w roku szkolnym 2010/2011 wynosi 116, co oznacza tendencje spadkową.

W Publicznej szkole Podstawowej w Parlinie sytuacja dotycząca liczby dzieci uczęszczających do szkoły też jest spadkowa, w roku szkolnym 2008/2009- 187 dzieci, w roku szkolnym 2009/2010 – 187, zaś planowana liczba w roku szkolnym 2010/2011 -160.

Ponadto od 2009 roku na terenie gminy działa Niepubliczne Przedszkole z oddziałem integracyjnym „Wesoła Lokomotywa”, Obecnie do przedszkola uczęszcza 16 dzieci w tym 5 –10 dzieci niepełnosprawnych. Planowana liczba dzieci na rok 2010 wynosi 45 w tym 10 dzieci niepełnosprawnych.

1.4. Położenie i gospodarka.

Gmina Stara Dąbrowa leży w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie stargardzkim i według podziału kraju na regiony fizjograficzne na Nizinie Środkowoeuropejskiej, na pograniczu Pobrzeża Południowobałtyckiego i Pobrzeża Szczecińskiego- Równina Nowogardzka z Pojezierzem Zachodniopomorskim- Pojezierze Ińskie.

Położenie gminy w województwie należy uznać za korzystne. Od ośrodka wojewódzkiego dzieli ją 45 km, odległość od siedziby władz powiatu wynosi 10 km

Pod względem obszarowym gmina Stara Dąbrowa zajmuje 40 miejsce spośród 53 gmin wiejskich województwa zachodniopomorskiego, jej powierzchnia ewidencyjna wynosi 112 km²

Gminę zamieszkuje około 3,6 tys. Mieszkańców. Stanowi to 0,2% liczby ludności województwa oraz 2,5% ludności powiatu stargardzkiego.

Gmina należy do grupy gmin wiejskich o średnio niskim zaludnieniu, na 1 km² przypada tu około 33 mieszkańców.

Sieć osadnicza gminy liczy 18 jednostek osadniczych, w tym 13 miejscowości to wsie sołeckie. Przeciętna wielkość wsi wynosi 205 mieszkańców. Jest to znacznie więcej niż w województwie, dla którego wskaźnik ten wynosi 165 mieszkańców.

Ośrodek gminy- Stara Dąbrowa liczy ponad 600 mieszkańców, tj. przeszło 16% ludności gminy.

Struktura użytkowania gruntów gminy w istotny sposób różni się od struktury wojewódzkiej. Gminę cechuje wybitna dominacja użytków rolnych, które zajmują ponad 80% jej powierzchni, podczas gdy w województwie nie sięgają one nawet połowy jego obszaru. Lesistość gminy jest minimalna, wynosi zaledwie 8%, podczas gdy w regionie przekracza 35%. Znacząco mniejszy jest w gminie odsetek wód powierzchniowych, co wynika z występującej tu niewielkiej liczby małych jezior, bowiem znajduje się poza obszarami pojeziernymi regionu.

Konsekwencją wyżej wymienionych cech jest monofunkcyjność w zagospodarowaniu przestrzennym implikująca rozwój funkcji gospodarczych – głównie rolnictwa.

Zakłady działające na terenie gminy

Tabela 9

Lp.	Nazwa firmy	Rodzaj produkcji
1.	Agrostor Sp.z o.o.Storkówko	- produkcja rolnicza
2.	Merol Sp zo.o Łęczycza 13A	- sprzedaż i serwis maszyn rolniczych
3.	Gumolit Haas Parlino 17	- produkcja wyrobów gumowych
4.	Rolpol Sp zo.o. Łęczyna	- produkcja rolnicza
5.	Agrochleb Sp.zo.o. Chlebówko	- produkcja rolnicza
6.	Opal S C Nowa Dąbrowa 2	- szwalnia
7.	Pomerania Meat Sp.z o.o. Stara Dąbrowa 33a	- ubojnia drobiu
8.	ABCiG Sp. z o.o.Stara Dąbrowa 17	- pozyskiwanie kopalin
9.	Marcotrans Mariusz Książek Kicko 2A	- transport krajowy i zagraniczny
10.	Tes Group S.A. Łęczyna	- produkcja resorów

Źródło: stanowisko pracy ds wymiaru podatku i opłat

	Podmioty wpisane	Podmioty wykreślone	Aktualny stan podmiotów
Budownictwo	76	14	62
Handel	29	3	26
Gastronomia	8	-	8
Transport	18	3	15
Usługi	8	-	8
Przemysł	-	-	-
Ogółem	139	20	119

Źródło: ewidencja działalności gospodarczej

Poza ewidencją podmiotów gospodarczych pozostają gospodarstwa rolne, stanowiące ważny element gospodarki gminy. Stałemu rozwojowi gospodarczemu sprzyja stworzony w gminie dobry klimat dla inwestorów, aktywność władz samorządowych oraz instytucji promujących. W działach tych wspierane są przedsiębiorstwa m.in. poprzez pośrednictwo zawodowe oraz organizowanie bezpłatnych szkoleń dla przedsiębiorców m.in. na temat funduszy pomocowych i możliwości finansowania inwestycji ze środków unijnych, a także promowania działalności gospodarczej.

ROZDZIAŁ II

UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

2.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną w gminie

Pomoc społeczna jest instytucją polityki państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną, budżetową, która merytorycznie i organizacyjnie podlega Wójtowi Gminy Stara Dąbrowa. Jest bezpośrednim organizatorem i wykonawcą zadań pomocy społecznej na terenie gminy. Ośrodek realizuje zadania :

- 1) własne- wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej i ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- 2) zlecone przez organy administracji rządowej w zakresie ustalonym w ustawach, inne wynikające z uchwał Rady Gminy Stara Dąbrowa

Przedmiotem diagnozy są poszczególne i charakterystyczne dla różnych grup społecznych problemy o najwyższym stopniu dolegliwości tj. : bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, starość, bezdomność, które wymagają podejmowania wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i rodzin.

Tabela 11

Wykaz rodzin objętych pomocą w OPS w Starej Dąbrowie w latach 2005-2008

L.p.	Powody udzielenia pomocy	2005	2006	2007	2008
1	Liczba rodzin ogółem	279	265	254	223
2	Ubóstwo	90	128	146	169
3	Bezrobocie	214	202	179	153
4	Niepełnosprawność	94	103	110	92
5	Długotrwała choroba	108	114	116	97
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	27	17	15	12
7	Alkoholizm	16	16	14	11
8	Ochrona macierzyństwa	55	56	47	58
9	Bezdomność	1	2	3	4
10	Zdarzenie losowe	0	0	0	4

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie

Od roku 2003 nastąpił nieznaczny spadek rodzin korzystających z pomocy społecznej. Spowodowane to jest przejściem niektórych świadczeń do ZUS (renty socjalne i zasiłki pielęgnacyjne). Od m-ca maja 2004 r. (zasiłki stałe i gwarantowane) wypłacane są przy świadczeniach rodzinnych.

Tabela 12

Wydatkowanie środków z zadań własnych w latach 2005--2008 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie

L.p.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008
1	Zadania własne ogółem	277.519	341.028	337.662	379,770
2	Zasiłki celowe :	101.199	110.376	138.148	123.810
	- w tym dotacja z budżetu państwa	71355	90.000	99.980	95.000
	(PROGRAM)				
3	Dożywianie dzieci	48.339			63.722
			53.696	53.398	
4	Pogrzeby	1.600			
			0	1.917	0
5	Zdarzenie losowe	0	0	0	5.324
6	Usługi opiekuńcze	0	8.917	10.221	0
7		0	14.946	20.000	36.318
	Odpłatność Gminy w Domu Pomocy Społecznej				
8.		0	2.707	0	580
	Schronienie				
9.		126.381	150.386:	112.557	149.031
	Zasiłki okresowe :	126.381			
	-środki z budżetu państwa		150.386	106.700	149.000
	- środki z budżetu gminy		0	5.857	31
10	Składka ubezp. Społ. (em-rentowa)	1.542	2.398	1.421	985

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie

Wydatkowanie środków z zadań zleconych w latach 2005-2008

Tabela 13

L.p.	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008
1	Zadania zlecone ogółem	61.782	1 527,094	1.585,532	1.538,244
2	Zasiłki stałe	61.782	69.317	80.404	77.197
3	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekonomiczną	0	89 612	0	11 000
4	Składka ubezpie. Społ. (em-rentowa)	18.456	22.293	19.848	16.384
5	Składka na ubezpieczenia zdrowotne	3.249	6.782	8.451	8.336
5	Świadczenia rodzinne	1.005,335	1.214.278	1.352.469	1.294.497
6	Zaliczka alimentacyjna	36.707	124.812	124.360	94.745
7	Fundusz alimentacyjny	0	0	0	36.085

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela 14

Wydatkowane środki na dodatki mieszkaniowe w latach 2005-2008

Rok	Z dochodów własnych	Liczba rodzin
2005	171.108	256
2006	158.459	217
2007	133.766	151
2008	73.840	103
Ogółem 2005-2008	537.173	

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie

Następuje wzrost zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej w tym zasiłków obligacyjnych, co powoduje, że mimo wzrastających środków pomoc świadczona jest nieadekwatnej formie i wysokości. Analizując sytuację w minionym okresie czasu należy stwierdzić, że sytuacja finansowania środków na pomoc społeczną, jeżeli chodzi o kwoty i liczby rodzin jest zmienna. Osobom i rodzinom bezwzględnie należy zapewnić takie warunki żeby środki te mogli zdobyć we własnym zakresie np. poprawa sytuacji na rynku pracy.

W 2004 roku nastąpiła zmiana przepisów ustawy o pomocy społecznej i większość osób i rodzin pobiera świadczenia z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Współpraca ośrodka z organizacjami społecznymi i instytucjami :

Gmina w zakresie rozwiązywania problemów związanych z pomocą społeczną współpracuje z :

1. Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie,
2. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie,
3. Sądem Rodzinnym w Stargardzie-kuratorem sądowym i społecznym,
4. Kuratorium Oświaty-pedagogy szkolni,
5. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
6. Komendą Policji,
7. Pełnomocnikiem ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
8. Niepublicznym Ośrodkiem Zdrowia,
9. Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Stargardzie,

2.2. Bezrobocie

Rynek pracy jest szczególnie powiązany z przebudową systemu gospodarczego i spełnia ważną rolę w jego stabilizacji. Konieczność dostosowania rozmiarów i struktury zatrudnienia do wymogów i warunków gospodarki rynkowej stawia przed rządem i samorządami lokalnymi nowe zadania, mające na celu zapewnienie rozwoju gospodarki stabilnej opartej na wolnym rynku i prywatnej przedsiębiorczości.

Problem bezrobocia przyczynia się do zubożenia materialnego, zmniejsza siły wsparcia emocjonalnego i solidarności między członkami rodziny, zwiększa ryzyko zaistnienia patologii życia rodzinnego. Na poziomie intelektualnym- powoduje brak wiary we własne siły, obniżenie samooceny, wpływa na potęgowanie się niezdolności do pokonywania problemów, przyczynia się do zaniku chęci do pracy, wywołuje obniżenie poziomu umiejętności funkcjonowania w zorganizowanych formach życia społeczno-gospodarczego. Szczególne zagrożenie dla jednostki i rodziny niesie długotrwały brak pracy. Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost patologii na rynku pracy w tym :

- zatrudnianie bez umowy,
- zaniżanie wynagrodzeń,
- wydłużanie okresu próbnego.

Uboga oferta na rynku pracy przy tak dużej liczbie bezrobotnych, oraz niskie wykształcenie uniemożliwiają negocjowanie lepszych warunków pracy i płacy.

W okresie po 1990 r. po likwidacji gospodarstw rolnych i restrukturyzacji przedsiębiorstw państwowych wystąpił bardzo istotny ubytek miejsc pracy. Nowo powstałe spółki poważnie

zredukowały poziom zatrudnienia, a niedostateczna liczba ofert w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych oraz niewielka liczba ofert stałej pracy znacznie pogłębiły poziom bezrobocia na terenie tut. gminy

Liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezrobocia

Tabela 15

	2005	2006	2007	2008
Ogółem	214	202	179	153

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie

Jak wynika z przedstawionej tabeli liczba osób korzystających z powodu bezrobocia na przełomie lat 2005-2008 ma tendencje spadkową. Należy jednak nadmienić, że niepokojącym zjawiskiem występującym w tej grupie jest zjawisko dziedziczenia bezrobocia przez młodych członków rodzin, którzy nie mają szans trafić na rynek pracy z uwagi na niskie wykształcenie i brak odpowiednich kwalifikacji. Obserwuje się też coraz częściej beznadziejność młodych ludzi w poszukiwaniu pracy, bierność i pesymizm. Pracodawcy niechętnie przyjmują do pracy absolwentów na umowę o pracę. Zdecydowana większość przyjmuje ich na roczny staż pracy po ukończeniu, którego znów trafiają do Powiatowego Urzędu Pracy jako osoby bezrobotne, a przecież podjęcie pracy bezpośrednio po zakończeniu edukacji sprzyja wykształceniu w młodych ludziach zdolności adaptacyjnych i wzrostowi ich wartości na rynku pracy. Brak takich możliwości wywołuje natomiast negatywne skutki, wzmacnia poczucie bezsilności i spycha w bierność młodego człowieka, który nie dąży do kontynuacji edukacji i zwiększenia swej atrakcyjności na rynku pracy. Na stan bezrobocia bezpośredni wpływ ma stopień wykształcenia ludności. Głównym problemem jest brak miejsc pracy zarówno na terenie gminy, jak i w jej otoczeniu. W tej sytuacji zatrudnienie na pewien czas w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych jest realną szansą. Umożliwia uzyskanie własnych dochodów i nabywanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Ożywienie gospodarcze terenów wiejskich, walka z bezrobociem, oraz tworzenie nowych miejsc pracy, stanowią najważniejszy cel działania gminy.

Cele operacyjne rozwiązywania problemu bezrobocia.

1. Wprowadzenie działań skierowanych dla osób dotkniętych bezrobociem szczególnie długotrwałym bezrobociem, na przezwyciężenie sytuacji w której się znalazły, aby aktywnie zaczęły dążyć do zmiany.
2. Dalsza współpraca między ośrodkiem pomocy społecznej, a urzędem pracy działającym na rzecz aktywizacji klientów pomocy społecznej.
3. Kierowanie do robót publicznych i prac interwencyjnych, spośród klientów pomocy społecznej, osób najbardziej zaangażowanych w poszukiwanie pracy.
4. Prowadzenie pracy socjalnej z bezrobotnymi klientami pomocy społecznej
5. Motywowanie do pracy, do przekwalifikowań, szkoleń, kursów stały monitoring problemu bezrobocia na terenie gminy.
6. Podwyższanie kwalifikacji – doksztalcanie.
7. Realizacja projektów systemowych
8. Składanie wniosków o Fundusze Europejskie.

2.3. Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących czynników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji. Problem ubóstwa jest obecnie obok bezrobocia zasadniczą kwestią społeczną. Ubóstwo to zjawisko złożone, posiadające zarówno aspekty ilościowe np. wskaźnik dochodu uzyskiwanego przez rodziny, jak i jakościowe np. posiadanie rozmaitych dóbr dostępność do takich społecznie wartości jak: wykształcenie, opieka medyczna, możliwość korzystania z różnych form wypoczynku, rozrywki itp.

Ustalenie linii ubóstwa, a więc osób które z tego powodu kwalifikują się do pomocy opiera się w zasadzie na oszacowaniu bieżących dochodów danej rodziny czy osoby. Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie mieszczania się posiadanego dochodu w tzw. minimum socjalnym. Ośrodek jest zobowiązany do pomocy tym osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej wyznaczonej na podstawie minimum socjalnego. Obecnie ubóstwo dotyka już rodziny o dochodach przeciętnych, które do tej pory ekonomicznie sobie radziły zachowując średni poziom życia

Pomoc przyznana z powodu ubóstwa

Tabela 16

	2005	2006	2007	2008
Ogółem :	90	128	146	169

Źródło Ośrodek Pomocy Społecznej

Jak wynika z przedstawionej tabeli liczba osób korzystających z powodu ubóstwa wzrasta

Cele operacyjne rozwiązywania problemu ubóstwa:

1. Wzmoczona indywidualna praca socjalna z rodzinami i osobami, szczególnie z zakresu ubóstwa, korzystającymi z pomocy społecznej w kierunku pobudzenia aktywności podopiecznych.
2. Wprowadzenie działań, programów edukacyjnych dla młodzieży ze środowisk dotkniętych ubóstwem, szczególnie na terenach popegerowskich, które pomogłyby w zdobyciu kwalifikacji potrzebnych do znalezienia pracy, ukazywałyby sens i możliwość lepszego życia. Jest to walka z kategorią osób i rodzin długotrwale pozostających w strefie ubóstwa w sposób trwały, uzależnionych od systemu pomocy społecznej.

2.4. Niepełnosprawność

Osoby niepełnosprawne to takie osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a

w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, pod warunkiem, że uzyskała one orzeczenie o niepełnosprawności.

Biorąc pod uwagę przytoczoną definicję, niepełnosprawność przedstawia się jako zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych, może być fizyczna lub intelektualna, a wymienione zaburzenia mogą mieć charakter stały lub przejściowy. Osoby niepełnosprawne korzystają ze świadczeń pomocy społecznej na ogólnych zasadach, określonych w ustawie o pomocy społecznej

Osoby korzystające ze świadczeń z powodu niepełnosprawności

Tabela 17

	2005	2006	2007	2008
Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności	94	103	110	92

Z powyższej tabeli wynika, że liczba niepełnosprawnych jest na zbliżonym poziomie

Każda osoba niepełnosprawna, bez względu na stopień i rodzaj niepełnosprawności może raz w roku skorzystać z dofinansowania uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Jest to aktywna forma wypoczynku połączonego z rehabilitacją odpowiednią dla danego typu schorzenia.

Inną formą pomocy osobom niepełnosprawnym jest dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne, można też starać się o środki na likwidację barier architektonicznych – dotyczy to osób, które mają trudności w samodzielnym poruszaniu się. Dofinansowaniem zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ze środków PFRON.

Problematyką osób niepełnosprawnych zajmują się głównie organizacje pozarządowe, warsztaty terapii zajęciowej, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodek pomocy społecznej. Działania tych instytucji i organizacji zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, wspomaganie w procesie rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych, ograniczają się one jednak najczęściej do członków lub uczestników procesu. Brak jest natomiast kompleksowych działań partnerskich, integrujących osoby niepełnosprawne z różnych placówek oraz osoby niepełnosprawne pozostające w swoim środowisku ze środowiskiem lokalnym mającym na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia. Warto nadmienić, że z terenu naszej gminy 5 osób niepełnosprawnych jest uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej w Dzwonowie. GOPS w Starej Dąbrowie czyni starania o przyjęcie kolejnych osób niepełnosprawnych na warsztaty, ponieważ warsztaty cieszą się dobrą opinią wśród uczestników i społeczeństwa.

Działające od 2009 r przedszkole integracyjne „Wesoła Lokomotywa” przyjmuje:

- dzieci: z upośledzeniem w stopniu lekkim i umiarkowanym nie zagrażające swym zachowaniem, bezpieczeństwu swojemu i innych dzieci

- dzieci autystyczne,
- dzieci z Zespołem Downa lub innymi chorobami genetycznymi,
- dzieci z opóźnionym lub nieharmonijnym rozwojem.

Cele operacyjne problemu niepełnosprawności

1. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
2. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz organizacjami pozarządowymi i organizacjami samorządowymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
3. Wykorzystanie pracy wolontariatu.

2.5. Starość

Lokalną politykę wobec ludzi starych można określić jako różne przejawy aktywności na rzecz, realizowane na terenie działania samorządu terytorialnego w ramach jego zadań zleconych i własnych oraz lokalnych inicjatyw

Ludzie starsi znajdują się często w trudnej sytuacji materialnej, łączy się to dodatkowo z problemami zdrowotnymi oraz brakiem ofert spędzania czasu wolnego, dotyczy to przede wszystkim osób samotnych. Od kilkunastu lat w Gminie Stara Dąbrowa organizowany jest „Dzień Seniora”, który zgodnie z ustaloną tradycją organizowany jest w dniu 11 listopada. Spotkania te są bardzo potrzebne, wyzwalają one w starszych ludziach chęć życia, i integrują społeczność lokalną.

Ludzie starzy nie lubią zmian, wolą przebywać we własnym domu, w otoczeniu przyjaciół i sąsiadów. W związku z powyższym należało by rozwinąć na terenie naszej gminy usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. W niektórych jednak wypadkach, gdy osoba wymaga całodobowej opieki, a jest jej pozbawiona, zostaje na własny wniosek kierowana do domu opieki społecznej gdzie ma zapewnioną kompleksową opiekę.

Na terenie gminy działa **Niepubliczny Ośrodek Zdrowia z siedzibą w Starej Dąbrowie**, który obsługuje 2400 pacjentów. Znaczną część stanowią osoby starsze i niepełnosprawne. W ośrodku pracuje jeden lekarz rodzinny, pielęgniarka praktyki i pielęgniarka środowiskowa. Ponadto w ostatnim okresie rozpoczął swą działalność Prywatny Gabinet Stomatologiczny z siedzibą w Starej Dąbrowie.

Od stycznia 2005 r. kierowanie i obowiązek ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. GOPS skierował dwie osoby do domu pomocy społecznej za które ponosił częściową odpłatność.

Cele operacyjne problemów wobec ludzi starszych

1. Potrzeba rozbudowy systemu wszechstronnej pomocy dla ludzi starszych
2. Wykorzystanie pracy wolontariatu
3. Poiadnictwo specjalistyczne, praca socjalna, współpraca z placówkami ochrony zdrowia.

4. Podtrzymywanie tradycji spotkań ludzi starszych z okazji „Dnia Seniora”.

2.6 Bezdomność

Bezdomność jest zjawiskiem, które wzrosło już na dobre w krajobraz polskiej Społeczności, stało się naturalną jego częścią. Tym niemniej spotykamy różne postawy wobec ludzi dotkniętych tym problemem. Jedni obok bezdomnych przechodzą obojętnie („to nie jest ich problem”), inni odnoszą się z litością („tacy biedni...”) lub ze zdziwieniem („skąd oni się wzięli”), jeszcze innych widok bezdomnych irytuje („czy nie można z nimi zrobić porządku”). Rzadko jednak zastanawiamy się nad złożoną naturą bezdomności, nad przyczynami „wchodzenia” w nią, nad znaczeniem naszych własnych postaw i zachowań, nad odpowiedzialnością.

Bezdomny, to nie tylko ten, który śpi na dworcu, klatkach schodowych, w piwnicach, noclegowniach czy pod gołym niebem. To też człowiek, który wymaga pomocy. Przemyślane, rozpad rodziny, bezrobocie oraz nadużywanie alkoholu, to częste przyczyny powstania bezdomności. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina ma obowiązek zapewnienia osobom bezdomnym schronienia, posiłku i ubrania. Schronienia udziela się w noclegowniach, oraz innych domach o podobnym przeznaczeniu, do których to pracownicy socjalni kierują osoby bezdomne. Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna placówka. Osoby bezdomne kierowane są do schronisk na terenie Szczecina i Stargardu Szczecińskiego. Na terenie Gminy Stara Dąbrowa są cztery osoby bezdomne, trzy osoby przebywają obecnie w schronisku, a jedna u znajomych na działce. Trzeba nadmienić, że gmina przystąpiła do programu operacyjnego „Na start” - jest to program mieszkaniowy dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych w tym domów dziecka oraz rodzin zastępczych. W 2009 roku z tego programu korzysta trzech wychowanków.

Cele operacyjne problemów wobec ludzi bezdomnych

1. Rozwiązywanie indywidualnych problemów, które stały się przyczyną powstania bezdomności.
2. Udzielaniu pomocy w uzyskaniu przez osoby bezdomne prawa do lokali mieszkalnych.
3. Zapewnienie schronienia i innych potrzeb w noclegowniach i schroniskach
4. Wspieranie osób i rodzin po ich powrocie do środowiska.

2.7. Zjawisko uzależnień

Jedną z poważniejszych kwestii społecznych, będących powodem problemów osobistych i rodzinnych są uzależnienia: od alkoholu, narkotyków, leków i nikotyny. Prowadzą one do utraty zdrowia, obciążają budżet rodziny, oraz są przyczyną przemocy, rozpadu rodziny, przestępczości.

Uzależnienie od alkoholu występuje u około 800 tys. osób w Polsce i jest chorobą społeczną, której konsekwencje dotyczą nie tylko osób uzależnionych, ale także członków rodzin i środowisk społecznych.

Zgodnie z obowiązującym w Polsce systemem diagnostycznym, Międzynarodową Klasyfikacją Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów, uzależnienie od alkoholu identyfikowane jest jako zespół właściwości fizjologicznych, emocjonalnych, i poznawczych, które pojawiają się w wyniku wieloletniego używania alkoholu.

Narkomania – to stałe lub okresowe przyjmowanie bez zlecenia lekarza zarówno narkotyków jak i leków uspokajających, nasennych oraz innych środków odurzających, w wyniku czego może powstać lub powstała zależność od nich. Z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że problem uzależnienia od alkoholu co roku się powiększa, niemniej jednak zjawisko to na terenie tutejszej gminy nie zostało dokładnie zdiagnozowane tak samo jak zjawisko narkomanii.

Stara Dąbrowa posiadają następujące zasoby służące bezpośrednio i pośrednio rozwiązywaniu problemów alkoholowych i pomocy rodzinom dysfunkcyjnym:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- 2 świetlice środowiskowe - działające przy Publicznej Szkole Podstawowej w Chlebówku i Gminnym Centrum Kultury w Starej Dąbrowie.

Świetlice środowiskowe mają na celu wspierać lokalną społeczność w procesie wychowywania dzieci i młodzieży często wywodzących się z rodzin patologicznych lub mających trudną sytuację materialną .

W zakresie profilaktycznej działalności edukacyjnej skierowanej do tego środowiska prowadzone są również działania zmierzające do wzbudzania ich aktywności psychicznej i fizycznej mające na celu rozwój zainteresowań kulturalnych. Starano się to czynić m.in. poprzez opiekunów prowadzących zajęcia w świetlicach środowiskowych. Wszystkie te placówki zaopatrywane są w niezbędny sprzęt i wyposażenie, materiały szkolne, papiernicze, edukacyjne z środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych przedstawiały się następująco:

- w roku 2006 – 27.367,71 zł
- w roku 2007- 37.843,75 zł
- w roku 2008 – 41.125,00 zł

Rokrocznie uchwalany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który ukierunkowany jest na:

- 1) pomoc rodzinom dotkniętym następstwami nadużywania alkoholu w tym ofiarom przemocy,
- 2) pomoc dzieciom osób uzależnionych od alkoholu dotkniętym następstwami nadużywania alkoholu przez rodziców, w zakresie pomocy socjalno-bytowej, psychologicznej i szkolnej.

Główne strategie gminnego programu:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

4. Wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Wspieranie zatrudnienie socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Cele operacyjne problemów uzależnień i przemocy domowej

1. Zdiagnozowanie uzależnienia od alkoholu
2. Zdiagnozowanie uzależnienia od narkotyków.
3. Współpraca i podejmowanie wspólnych działań z instytucjami działającymi na rzecz osób uzależnionych oraz wobec których stosowana jest przemoc domowa .

ROZDZIAŁ III ANALIZA SWOT

Metoda SWOT- jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej, oparta jest na podziale wszystkich czynników wpływających na obecną i przyszłą pozycję organizacji na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, negatywne i pozytywne na organizację. Ze skrzyżowania tych czynników powstają cztery kategorie: szanse i zagrożenia zewnętrzne, słabe i mocne strony wewnętrzne badanego obiektu

Mocne strony – wszystko to co stanowi atut i czynniki , które w sposób pozytywny wyróżniają gminę wśród innych gmin oraz wspomagają rozwój i osłabiają zagrożenia Elementy te należy szczególnie pielęgnować i wzmacniać

Słabe strony - wszelkiego rodzaju braki, oraz ograniczenia mogące utrudnić lub uniemożliwić realizację celów strategicznych. Wymienianie tych czynników jest istotne ponieważ można wówczas podejmować działania , mające na celu ich wyeliminowanie lub przynajmniej zminimalizowanie .

Szanse- wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany .

Zagrożenia – wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej .

3.1. Obszary biorące udział w strategii

Obszary biorące udział w strategii należą do kategorii szczególnego ryzyka, tj.:

1. Niepełnosprawność i starość.
2. Bezrobocie.
3. Ubóstwo.
4. Uzależnienia.
5. Bezdomność.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I STAROŚĆ

MOCNE STRONY

- istniejący system wsparcia społecznego w tym instytucje pomocy społecznej,
- katalog świadczeń społecznych,
- dom pomocy społecznej na terenie powiatu

SŁABE STRONY

- ograniczony dostęp niepełnosprawnych do otwartego rynku pracy
- brak placówek dziennego pobytu,
- bariery architektoniczne,
- brak usług specjalistycznych dla osób starszych i zaburzeniami psychicznymi.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ I STAROŚĆ

SZANSE

- środki unijne,
- zrzeszanie się w stowarzyszenia,
- wzrost gospodarczy.

ZAGROŻENIA

- znieczulica społeczna na sprawy osób niepełnosprawnych i starych,
- izolowanie się, niechęć do współpracy na rzecz zmiany swojej sytuacji.

BEZROBOCIE

MOCNE STRONY

- ambicje młodych ludzi do podwyższania kwalifikacji zawodowych,
- dobre rozpoznanie klientów w systemie pomocy społecznej,
- traktowanie długotrwale bezrobotnych jako grupy szczególnego ryzyka, a w związku z tym stosowanie preferencji w aktywności zawodowej.

SŁABE STRONY

- silna identyfikacja osób długotrwale bezrobotnych z rolą bezrobotnego i brak wiary w możliwości znalezienia pracy,
- niskie przygotowanie zawodowe bezrobotnych,
- brak centrum lub klubu integracji społecznej.

SZANSE

- zatrudnianie absolwentów,
- wzrost gospodarczy,
- aktywność bezrobotnych,
- działalność klubu integracji społecznej,
- roboty publiczne,
- prace interwencyjne,
- prace społecznie użyteczne,
- zmiany legislacyjne mające wpływ na zatrudnianie bezrobotnych,
- powstawanie nowych przedsiębiorstw.

ZAGROŻENIA

- brak skutecznej polityki państwa w zakresie rozwiązywania bezrobocia,
- rozwój szarej strefy gospodarczej (praca na czarno)

- mało efektywna gospodarka,
- słabe uprzemysłowienie.

UBÓSTWO

MOCNE STRONY

- katalog świadczeń społecznych,
- instytucje pomocy społeczne

SŁABE STRONY

- niedostateczna ilość środków finansowych,
- ubożenie społeczeństwa,
- długotrwałe bezrobocie,
- niskie wykształcenie,
- niskie zarobki i bezradność,
- niechęć do współpracy na rzecz zmiany swojej sytuacji,
- dziedziczenie bezrobocia

SZANSE

- wysoka aktywność osób i rodzin z obszaru ubóstwa,
- rozwój gospodarczy i związana z tym poprawa materialna rodzin,
- większe środki na zasiłki,
- wzrost płac oraz emerytur i rent,
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne.

ZAGROŻENIA

- wzrost patologii społecznej,
- duże bezrobocie,
- mała ilość przedsiębiorstw

UZALEŻNIENIA

MOCNE STRONY

- zaangażowanie pracowników oświaty, pracowników społecznych, służby zdrowia,
- działalność instytucji zajmujących się problemami uzależnień,
- działalność świetlic środowiskowych.

SŁABE STRONY

- roszczeniowe postawy osób zagrożonych marginalizacją,
- brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie,
- wzrost patologii społecznej.

SZANSE

- rozwój gospodarczy,

- utworzenie sieci poradnictwa specjalistycznego w gminie lub powiecie,
- utworzenia miejsca pobytu dla ofiar przemocy w gminie i powiecie.

ZAGROŻENIA

- nasilające się akty agresji wśród dorosłych i dzieci,
- wzrost uzależnień,
- duże bezrobocie i brak miejsc zagospodarowania czasu wolnego,
- upadek wartości moralnych i autorytetów.

BEZDOMNOŚĆ

MOCNE STRONY

- istniejący system pomocy społecznej,
- katalog świadczeń socjalnych,
- stały kontakt z komendą policji.

SŁABE STRONY

- uzależnienia
- postępująca degradacja społeczna
- niechęć do współpracy na rzecz zmiany swojej sytuacji (bezdomność z wyboru).

SZANSE

- rozwój gospodarczy,
- tworzenie koalicji w środowisku na rzecz rozwiązywania problemów społecznych,
- pokazywanie pozytywnych wzorców osób i środowisk.

ZAGROŻENIA

- wzrost patologii społecznej,
- brak skutecznej polityki państwa w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności,
- możliwość wymeldowania administracyjnego osoby nie przebywającej powyżej 3-m-cy w miejscu zameldowania,
- eksmisje.

3.2. Misja

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do gminy, dla której została sformułowana. Jest opisem wizji gminy oraz głównego pola działań w przyszłości.

Związek misji z celami strategicznymi to:

- tworzenie sprawnego systemu zapobiegania kryzysom rodziny , wspierania rodzin w kryzysie , ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży,
- integracja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym ;bezrobotnym, ubogimi bezdomnym,
- rozwijanie systemu pomocy służącego zaspokajaniu podstawowych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych,
- budowanie sprawnego i zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy.

Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby pozwolą na określenie głównych celów Strategii. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych strategią.

3.3. Podstawowe założenia strategii

Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażującej sferę polityczną, gospodarczą i społeczną. Dlatego też wskazane jest stworzenie zintegrowanego systemu skierowanego ku całej rodzinie, a nie odrębnie dla poszczególnych jej członków. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych. Podmioty te muszą zwiększać efektywność swoich działań, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji ich przedstawicieli oraz wprowadzanie nowych form pracy. Niezbędne jest także uzupełnienie brakujących elementów infrastruktury socjalnej, bez której niemożliwa będzie realizacja założonych celów.

ROZDZIAŁ IV PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ

4.1. Cele strategiczne

Program pomocy społecznej powinien być realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie oraz inne instytucje i organizacje, które działają w zakresie pomocy społecznej.

Zakłada się, że muszą one ukierunkować swoje zadania na obszary patologii społecznej i objąć je swoim oddziaływaniem ze względu na stopień natężenia problemów społecznych.

Cele strategiczne:

1. Zaspokajanie rozpoznanych i uzasadnionych potrzeb społeczności lokalnej gminy Stara Dąbrowa poprzez zabezpieczenie środków materialnych.
2. Współpraca z instytucjami i organizacjami, których działania mają bezpośredni wpływ na obecnych i potencjalnych podopiecznych, w tym z instytucjami przeciwdziałającymi bezrobociu.
3. Rozwój gminnego systemu wsparcia środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych.
4. Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie oraz zwiększenie efektywności działań poszczególnych podmiotów.
5. Tworzenie lub uzupełnianie infrastruktury socjalnej.

4.2. Uzasadnienie wyboru celu strategicznego – harmonogram zadań

Cel strategiczny nr 1

Udzielanie takiej pomocy, która umożliwi korzystającym uwolnienie się od niej, gdy poprawi się ich sytuacja życiowa.

Sposób realizacji:

- udzielanie świadczeń finansowych przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej,
- realizacja świadczeń rodzinnych i dodatków mieszkaniowych,
- zabezpieczenie gorącego posiłku osobom tego pozbawionych, w szczególności osobom starszym, dzieciom, osobom bezdomnym

L.p.	Działania / zadania/	Harmonogram realizacji	Nakłady	Źródła danych
1.	Systematyczny monitoring problemów społecznych realizowany przez pracowników OPS	2009-2017	Beziwestycyjne	GOPS
2.	Coroczne informowanie radnych i decydentów o istniejących potrzebach i kwestiach społecznych	2009-2017	Bezinwestycyjne	GOPS
3.	Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę GOPS w celu lepszego rozpoznawania i reagowania na pojawiające się kwestie społeczne	2009-2017	Budżet Gminy i fundusze pomocowe	GOPS
4.	Dostosowanie liczby pracowników socjalnych do wymogów ustawy o pomocy społecznej	2009-2017	Budżet gminy	GOPS
5.	Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji : -z systemu pomocy społecznej - z systemów świadczeń rodzinnych - dodatki mieszkaniowe	2009-2017	Budżet Gminy , Budżet Państwa	GOPS

Realizatorzy:

1.Gmina

2.Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel strategiczny nr 2

Współpraca z instytucjami i organizacjami, których działania mają bezpośredni wpływ na obecnych i potencjalnych podopiecznych, w tym z instytucjami i organizacjami przeciwdziałającymi bezrobociu poprzez:

- jawność i dostępność informacji o możliwych formach pomocy społecznej oraz instytucjach i organizacjach, które ją świadczą,
- zapewnienie opieki kobietom w ciąży, samotnym matkom z dziećmi, osobom bezdomnym, osobom będącym w sytuacjach kryzysowych, narażonym na przemoc i odrzuconym przez rodzinę poprzez prowadzenie noclegowni, punktu lub ośrodka interwencji kryzysowej.

L.p	Działania zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady	Źródła danych
1.	Stała współpraca z PUP w Stargardzie w zakresie promowania i organizowania klubów pracy i szkoleń, programowanie działań zmierzających do przekwalifikowania się osób długotrwale bezrobotnych	2009-2017	Bezinwestycyjne	GOPS, PUP, Ankiety
2.	Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym długotrwale bezrobotnych	2009-2017	Budżet Gminy Fundusze pomocowe	GOPS, PUP, Ankiety
3.	Podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w biedzie	2009-2017	Budżet Gminy	GOPS wywiady środowiskowe
4.	Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad rodziną i dzieckiem	2009-2017	Budżet Gminy	GOPS – wywiady środowiskowe

Realizatorzy:

1. Gmina
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Partnerzy:

- 1 Powiatowy Urząd Pracy,
- 2 Fundusze pomocowe.

Cel strategiczny nr 3

Rozwój gminnego systemu wsparcia środowiskowego osób starszych i niepełnosprawnych

poprzez:

- udzielanie usług opiekuńczych,
- kierowanie do domów pomocy społecznej,
- szeroko rozumianą pracę socjalną,
- wykorzystywanie zasobów społeczności lokalnej, w tym możliwości samopomocy i pracy wolontariatu.

L p	Działania /zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady	Źródła danych
1.	Diagnoza potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych oraz dążenie do ich zaspokojenia , praca socjalna	2009-2017	Bezinwestycyjna	GOPS Niepubliczny Ośrodek Zdrowia
2.	Utrzymywanie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania w szczególności poprzez -ułatwianie kontaktu z placówkami rehabilitacyjnymi - rozwijanie usług opiekuńczych	2009-2017	Budżet gminy	GOPS Niepubliczny Ośrodek Zdrowia
3.	Wspieranie materialne dla osób samotnych , w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	2009- 2017	Budżet gminy Budżet państwa	GOPS
4	Współdziałanie z PEFRON , organizacjami pozarządowymi Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie łamania barier , zakup sprzętu medyczno - rehabilitacyjnego	2009-2017	Bezinwestycyjne	GOPS

Realizatorzy:

- Gmina
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Partnerzy:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- PERON
- Organizacje pozarządowe i kościelne
- Przychodnia Rejonowa

Cel strategiczny nr 4

Stworzenie zintegrowanego systemu pomocy skierowanego ku całej rodzinie oraz zwiększenie efektywności działań poszczególnych podmiotów poprzez:

- stworzenie i realizacja gminnego programu aktywizującego rodziny do osiągnięcia samodzielności życiowej
- pracy socjalnej, zwłaszcza z osobami bezrobotnymi, jednostkami i rodzinami zagrożonymi patologią społeczną, grupami społecznymi zagrożonymi ubóstwem i społeczną marginalizacją
- zbudowanie systemu wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy, stworzenie usług specjalistycznego poradnictwa obejmującego porady prawne, psychologiczne i pedagogiczne mające na celu wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych

Realizatorzy:

- Gmina
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Partnerzy:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowa Komenda Policji,
- Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna

L.p	Działania zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady	Źródła danych
1.	Systematyczna praca socjalna z rodzinami wymagającymi wsparcia	2009-2017	Bezinwestycyjne	GOPS
2.	Organizowanie wypoczynku letniego dzieciom z rodzin ubogich	2009+2017	Budżet gminy, sponsorzy, Fundusze pomocowe	GOPS
3.	Systematyczna współpraca z instytucjami zapewniającymi całodobową opiekę dla dzieci i młodzieży z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności z sądem rodzinnym i kuratorami	2009-2017	Bezinwestycyjne	GOPS

4.	Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie: -objęcie opieką psychologiczną i pedagogiczną rodziny w której występuje kryzys	2009-2017	Budżet gminy Fundusze pomocowe	GOPS, niebieska karta, Komenda Powiatowa Policji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
----	--	-----------	-----------------------------------	--

Cel strategiczny nr 5

Tworzenie lub uzupełnianie infrastruktury socjalnej poprzez:

- utworzenie Klubu Integracji Społecznej jako ośrodka wsparcia dla osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem
- utworzenie punktu lub ośrodka interwencji kryzysowej
- poprawa warunków działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Starej Dąbrowie – dobre warunki lokalowe umożliwiające właściwą obsługę interesantów

L.p	Działania zadania	Harmonogram realizacji	Nakłady	Źródła danych
1.	Rozwój bazy lokalowej GOPS-u dążenie do utworzenia punktu lub ośrodka interwencji kryzysowej	2009-2017	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze pomocowe	GOPS
2.	Utworzenie Klubu Integracji Społecznej	2009- 2017	Budżet Gminy Dochody własne ,przeznaczone na realizacje GPPIRPA	GOPS

Partnerzy

- Powiatowy Urząd Pracy
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Organizacje pozarządowe i kościelne

4.3. Źródła finansowania

Do podstawowych źródeł finansowania działań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych należy zaliczyć:

- środki gminy
- środki budżetu państwa
- środki unijne (Europejski Fundusz Społeczny)
- środki własne podmiotów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych
- sponsorzy
- inne

4.4. Zarządzanie realizacją strategii

Punktem wyjścia do opracowania strategii jest diagnoza problemów, na podstawie której opracowane zostały cele strategiczne i zadania do wykonania.

Realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych jest uzależniona od wielu różnych czynników, a przede wszystkim od:

- sytuacji finansowej gminy
- stopnia zaangażowania innych podmiotów i instytucji we wspólne działania Nadzór nad realizacją całości zadań założonych w strategii prowadzony będzie przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej. Natomiast nadzór merytoryczny nad realizacją poszczególnych zadań będzie należał do kierowników poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy i jednostek Gminy.